

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	7 Mawrth 2019
Pwnc:	Moderneiddio Ysgolion – Adroddiad Gwrthwynebu, Ysgol y Graig ac Ysgol Talwrn
Aelod(au) Portffolio:	Y Cynghorydd R. Meirion Jones
Pennaeth Gwasanaeth:	Arwyn Williams
Awdur yr Adroddiad: E-bost:	Carol Sorahan carolsorahan@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	Y Cynghorydd Bob Parry Y Cynghorydd Dylan Rees Y Cynghorydd Nicola Roberts

A – Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau
<p>Rhesymau: Er mwyn cydymffurfio â'r Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a Chod Trefniadaeth Ysgolion 2013, cyhoeddodd y Cyngor Rybudd Statudol ar y 14 Ionawr 2019 o'i fwriad i:</p> <p>a. Gynyddu capasiti Ysgol y Graig i wneud lle i ddisgyblion Ysgol Talwrn, a chau Ysgol Talwrn.</p> <p>Cyhoeddwyd y rhybudd statudol ar 14 Ionawr 2019, gyda cyfnod o 28 diwrnod i wrthwynebu'r cynnig .Felly , daeth y cyfnod gwrthwynebu i ben ar 10 Chwefror 2019.</p> <p>Derbyniwyd 23 gwrthwynebiad i'r cynnig uchod.</p> <p>Yn unol â'r Cod Trefniadaeth Ysgolion 2013 a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru, mae angen i'r cynigydd neu'r cynigwyr, sef Cyngor Sir Ynys Môn yn yr achos hwn, gyhoeddi adroddiad yn disgrifio unrhyw wrthwynebiad a gafwyd h.y. adroddiad gwrthwynebu. Gweler yr adroddiad gwrthwynebu yn Atodiad 1.</p> <p>Mae'r ffordd y mae'r Cyngor yn delio gyda gwrthwynebiad i rybudd statudol yn dilyn trefn sydd sydd yn y Còd Trefniadaeth Ysgolion sydd mewn grym ers mis Hydref 2013.</p> <p>Yn unol â'r Cod Trefniadaeth Ysgolion 2013, adran 5.3, mae'n rhaid i'r Pwyllgor Gwaith "benderfynu a ddylid cymeradwyo'r cynigion, eu gwrthod neu eu cymeradwyo ag addasiadau."</p> <p>Argymhelliad Ar ôl ystyried y gwrthwynebiadau, argymhellir y Pwyllgor Gwaith i gymeradwyo'r cynnig gwreiddiol sef :</p> <p>I gynyddu capasiti Ysgol y Graig i wneud lle i ddisgyblion Ysgol Talwrn, a chau Ysgol Talwrn.</p>

Gwneir hyn drwy:

- Ddefnyddio'r adeilad presennol ar gyfer Cyfnod Allweddol 2 h.y. blynyddoedd 3 i 6 a'i addasu;
  - Adeiladu "bloc" newydd ar gyfer y Cyfnod Sylfaen, sef Meithrin, Derbyn, Blynyddoedd 1 a 2;
  - Ystyried ail-leoli'r ddarpariaeth Dechrau'n Deg ar gampws Ysgol y Graig.
- Byddai'r "bloc" newydd yn rhan o Ysgol y Graig, nid yn uned ar wahân.
Nodwyd gan Aelodau Etholedig yn eu penderfyniad gwreiddiol y dylai'r trefniant newydd weithredu fel un ysgol, nid fel dwy uned ar wahân.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Cyflwynir cefndir moderneiddio ysgolion yn ardal Llangefni a'r opsiynau a ystyriwyd, yn nhrefn dyddiadau cyfarfodydd y Pwyllgor Gwaith isod:

Cyfarfod Pwyllgor Gwaith: 19 Rhagfyr 2016

Yn wreiddiol, ystyriwyd 21 o opsiynau gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 19 Rhagfyr 2016 ar gyfer darpariaeth addysg gynradd yn ardal Llangefni, ac amlinellwyd y rhesymau dros ddiystyru rhai o'r opsiynau yn yr adroddiadau ymgynghori.

Mae gwerthusiad o'r 21 opsiwn ar gael yn yr adroddiad, drwy'r ddolen ganlynol:

<http://democracy.anglesey.gov.uk/documents/s10955/School%20Modernisation%20-%20Llangefni%20area.pdf?LLL=0>

Rhoddodd Pwyllgor Gwaith y Cyngor awdurdod i swyddogion barhau â'r broses ymgynghori statudol, ac i ymgynghori ar **Opsiwn A a B** fel yr amlinellir isod er mwyn moderneiddio darpariaeth addysg gynradd yn ardal Llangefni.

Cynhaliwyd yr ymgynghoriad statudol rhwng 31 Ionawr 2017 a 13 Mawrth 2017.

Opsiwn A

Byddai'n yn seiliedig ar:

Opsiwn 3 – Adeiladu ysgol newydd i ddisodli Ysgol Corn Hir ac Ysgol Bodffordd.

Opsiwn 6a – Adeiladu ysgol gynradd newydd yng Ngaerwen neu ar safle amgen i gynnwys 150 o ddisgyblion yn lle'r Ysgol Esgeifiog bresennol.

Opsiwn 7 – Ehangu Ysgol y Graig i gymryd disgyblion Ysgol Talwrn. Cau Ysgol Talwrn. Bydd angen ymgynghoriad pellach ar yr opsiwn o ehangu Ysgol y Graig i gymryd disgyblion o Ysgol Talwrn, a chau Ysgol Talwrn.

Opsiwn 9 – Addasiadau i Ysgol Henblas.

Opsiwn B

Byddai'n seiliedig ar:

Opsiwn 3 – Adeiladu ysgol newydd i ddisodli Ysgol Corn Hir ac Ysgol Bodffordd.

Opsiwn 8 – Addasiadau i Ysgol Esgeifiog.

Opsiwn 7 – Ehangu Ysgol y Graig i gymryd disgyblion Ysgol Talwrn. Cau Ysgol Talwrn. Bydd angen ymgynghoriad pellach ar yr opsiwn o ehangu Ysgol y Graig i gymryd disgyblion o Ysgol Talwrn, a chau Ysgol Talwrn.

Opsiwn 9 – Addasiadau i Ysgol Henblas.

Gall y ddau opsiwn uchod hefyd gynnwys ffederaleiddio Ysgol Henblas ag ysgol arall. Mae'r

gwahaniaeth rhwng Opsiwn A ac Opsiwn B yn berthnasol i Ysgol Esceifiog.

Cyfarfod Pwyllgor Gwaith: 17 Gorffennaf 2017

Yn dilyn etholiadau lleol a chyffredinol, penderfynodd y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 17 Gorffennaf 2017 bod angen ymgynghoriad pellach ar yr opsiwn i addasu Ysgol y Graig i wneud lle i ddisgyblion o Ysgol Talwrn a chau Ysgol Talwrn, a chynhaliwyd hyn o 26 Medi 2017 tan 13 Tachwedd 2017.

Cyfarfod Pwyllgor Gwaith: 26 Mawrth 2018

Gan fod seibiant a chyfnod adolygu wedi dilyn rhwng 18 Rhagfyr 2017 a 9 Chwefror 2018, roedd yr adroddiad ar yr ymgynghoriad statudol (26 Medi 2017 – 13 Tachwedd 2017) yn hwyr yn cael ei gyflwyno.

Er mwyn cydymffurfio â Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a Chod Trefniadaeth Ysgolion 2013, mae'n rhaid cyhoeddi adroddiad ar yr ymgynghoriad statudol o fewn 13 wythnos i'r dyddiad a ddaw'r ymgynghoriad i ben. Yn hyn o beth penderfynodd y Pwyllgor Gwaith fel a ganlyn:

“I ohirio penderfyniad ynglŷn â moderneiddio ysgolion yn ardal Llangefni mewn perthynas ag Ysgol y Graig ac Ysgol Talwrn tan y cwblheir proses ymgynghori statudol newydd”.

Cynhaliwyd y cyfnod ymgynghori statudol newydd rhwng 1 Mai 2018 a 18 Mehefin 2018.

Cyfarfod Pwyllgor Gwaith: 16 Gorffennaf 2018

Yn dilyn cyfnod ymgynghori pellach (1 Mai 2018 - 18 Mehefin 2018), penderfynodd y Pwyllgor Gwaith ar 16 Gorffennaf 2018 i:

Gynyddu capasiti Ysgol y Graig er mwyn gwneud lle i ddisgyblion o Ysgol Talwrn, a chau Ysgol Talwrn.

Gwneir hyn drwy:

- Ddefnyddio'r adeilad presennol ar gyfer Cyfnod Allweddol 2 h.y. blynyddoedd 3 i 6 a'i addasu;
- Adeiladu “bloc” newydd ar gyfer y Cyfnod Sylfaen, sef Meithrin, Derbyn, Blynyddoedd 1 a 2;
- Ystyried ail-leoli'r ddarpariaeth Dechrau'n Deg ar gampws Ysgol y Graig.

(Byddai'r “bloc” newydd yn rhan o Ysgol y Graig, nid yn uned ar wahân.

Nodwyd gan Aelodau Etholedig yn eu penderfyniad gwreiddiol y dylai'r trefniant newydd weithredu fel un ysgol, nid fel dwy uned ar wahân)

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'r Pwyllgor Gwaith yn gyfrifol am faterion trefniadaeth ysgolion.

D – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydyw

DD – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydyw – Cymeradwywyd yr Achos Amlinellol Strategol (AAS) / Achos Busnes Amlinellol (ABA) gan y Pwyllgor Gwaith ar 26 Tachwedd 2018, ac ar ôl hynny gan Lywodraeth Cymru ar 12 Chwefror 2019.

E – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dîm Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	Wedi eu cynnwys fel rhan o'r adroddiad hyn
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	Wedi eu cynnwys fel rhan o'r adroddiad hyn
5	Adnoddau Dynol (AD)	
6	Eiddo	
7	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	
8	Sgriwtini	Cofnodion Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol 12 Mawrth 2018 a 5 Gorffennaf 2018
9	Aelodau Lleol	Wedi eu cynnwys fel rhan o'r adroddiad hyn
10	Unrhyw gyrrff allanol / arall/eraill	Wedi eu cynnwys fel rhan o'r adroddiad hyn
F – Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)		
1	Economaidd	Ddim yn berthnasol
2	Gwrthdlodi	Ddim yn berthnasol
3	Trosedd ac Anhrefn	Ddim yn berthnasol
4	Amgylcheddol	Bydd camau lliniaru yn rhan o'r cais cynllunio
5	Cydraddoldebau	Ddim yn berthnasol
6	Cytundebau Canlyniad	Ddim yn berthnasol
7	Arall	Ddim yn berthnasol

FF - Atodiadau:
Atodiad 1 – Adroddiad Gwrthwynebiadau

G - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):
1. Cofnodion cyfarfodydd y Pwyllgor Gwaith ar gyfer 19 Rhagfyr 2016,17 Gorffennaf 2017,26 Mawrth 2018 a 16 Gorffennaf 2018.
2. Cofnodion cyfarfodydd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ar gyfer 12 Mawrth 2018 a 5 Gorffennaf 2018.
3. Dogfennau Ymgynghori Anstatudol a Dogfennau Ymgynghori Statudol ac Adroddiadau Ymgynghori.
4. Rhaglen Amlinellol Strategol (SOP/RhAS) a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru yn Rhagfyr 2013.
5. Cod Trefniadaeth Ysgolion 2013.
6. Rhybudd statudol dyddiedig 14 Ionawr 2019

Adroddiad Gwrthwynebu – Ysgol y Graig a Ysgol Talwrn

1. Cefndir

Er mwyn cydymffurfio â Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a Chod Trefniadaeth Ysgolion 2013, cyhoeddodd yr Awdurdod **Rybudd Statudol** o'i fwriad i:

Gynyddu capasiti ysgol y Graig i wneud lle i ddisgyblion Ysgol Talwrn , a chau Ysgol Talwrn.

Cyhoeddwyd y **Rybudd Statudol** ar 14 Ionawr 2019 a roedd cyfnod o 28 diwrnod i wrthwynebu'r cynnig. Felly, daeth y cyfnod gwrthwynebu i ben ar 10 Chwefror 2019. **Derbyniwyd 23 o wrthwynebiadau ar ffurf llythyrau ac e-byst i'r cynnig uchod.**

Dan adran 49 o'r Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013, mae'n rhaid i gynigwyr gyhoeddi crynodeb o'r gwrthwynebiadau statudol ac ymateb i'r gwrthwynebiadau hynny ("yr adroddiad gwrthwynebu") – sef y ddogfen hon.

Cyhoeddwyd y rhybudd statudol i gychwyn ar 22 Tachwedd 2018. Golygodd hyn bod y cyfnod gwrthwynebu hwy na 28 diwrnod wedi dod i ben ar 27 Rhagfyr 2018. Gwrthwynebodd sawl rhanddeiliaid i'r cyfnod hwn ddod i ben yn ystod gwyliau'r Nadolig.

Felly, i roi amser ychwanegol i'r rhanddeiliaid, cyhoeddwyd rhybudd statudol ychwanegol ar 14 Ionawr 2019, a daeth y cyfnod gwrthwynebu i ben ar 10 Chwefror 2019.

Gweler yn y tabl isod ,grynodeb o'r gwrthwynebiadau ac ymateb y Cyngor i'r gwrthwynebiadau hynny.

Crynodeb o'r Gwrthwynebiadau i'r Rhybudd Statudol – Ysgol y Graig ac Ysgol Talwrn

	Crynodeb o Wrthwynebiadau	Ymateb y Cyngor i'r gwrthwynebiadau
1.	<p>Nid yw'r Cyngor wedi ymgynghori'n ddigonol yn unol â Chod Trefniadaeth Ysgolion 2013. Ni ymgynghorwyd â Grŵp Rhiant a Phlentyn Talwrn yn ffurfiol gan nad oedd y plant yn ddisgyblion presennol yn Nhalwrn, ni roddwyd cyfle ffurfiol iddynt ymateb fel partïon â diddordeb.</p>	<p>Mae'r cod yn nodi lle bo modd bod rhaid rhoi gwybod i" ddarpar rieni "drwy lythyr neu e-bost ynghylch argaeledd y ddogfen ymgynghori.</p> <p>Cynghorwyd rhieni gan yr ysgol ar ran y Cyngor ynglŷn ag argaeledd y dogfennau ymgynghori a'r ffurflen adborth.</p> <p>Croesawodd y Cyngor bob sylw gan bartïon â diddordeb yn y sesiynau galw i mewn (Ysgol Talwrn 16 Mai 2018), drwy ei wefan ei hun a thrwy'r cyfryngau cymdeithasol.</p> <p>Hyrwyddwyd y sesiynau galw i mewn ar dudalennau Facebook a Twitter y Cyngor.</p>
2.	<p>Ni ystyriwyd barn y disgyblion fel rhan o'r ymgynghoriad.</p>	<p>Ymwelodd swyddogion y Cyngor ag Ysgol y Graig ac Ysgol Talwrn fel rhan o'r ymgynghoriad i gasglu barn y disgyblion ar y cynnig.</p> <p>Ymgynghorwyd â'r Cynghorau Ysgol yn y ddwy ysgol, ac ar gais rhieni yn Ysgol Talwrn cafodd grŵp o blant o wahanol oedrannau gyfle i gyfrannu ymhellach at yr ymgynghoriad.</p> <p>Cyhoeddwyd eu sylwadau yn yr adroddiad a aeth i'r Pwyllgor Gwaith ar 16 Gorffennaf 2018, a gymerwyd i ystyriaeth fel rhan o'r broses o wneud penderfyniad.</p>
3.	<p>Mae nifer y disgyblion wedi cynyddu o 420 i 480 o'r ymgynghoriad. Ni thrafodwyd na chymeradwywyd hyn gan y Pwyllgor</p>	<p>Nid yw niferoedd disgyblion o 420 (4-11 oed) yn cynnwys niferoedd disgyblion meithrin.</p> <p>Fel y nodir yn y ddogfen ymgynghori, niferoedd y meithrin yn Ionawr 2018 oedd Ysgol y Graig 52 a Thalwrn 7, ac felly bydd angen capasiti o 480 ar yr Ysgol y Graig ehangedig.</p>

Crynodeb o Wrthwynebiadau	Ymateb y Cyngor i'r gwrthwynebiadau
<p>Gwaith. Dim awdurdod i gynyddu capasiti Ysgol y Graig i 480.</p> <p>Noda'r cod trefniadaeth ysgolion: "pan fydd opsiwn newydd yn dod i'r amlwg yn ystod ymgynghoriad ac y mae'r cynigwyr yn penderfynu ei ystyried, rhaid iddynt ymgynghori eto ar yr opsiwn hwn cyn symud ymlaen i gyhoeddi'r cynigion."</p>	<p>Nid yw hwn felly'n opsiwn newydd ac felly nid oes angen ymgynghoriad arall.</p>
<p>4. Mae'r nifer o ddisgyblion sy'n mynychu Ysgol Talwrn wedi cynyddu ers yr ymgynghoriad. Mae cyfrifiad 2019 yn awgrymu bod 45 o ddisgyblion yn mynychu (capasiti o 49)</p>	<p>Er bod y nifer o ddisgyblion wedi cynyddu, mae'r gost y pen yn Ysgol Talwrn yn parhau i fod yn uwch nag Ysgol y Graig. Cost y pen 2018/19 – Ysgol y Graig £3,369 ac Ysgol Talwrn £4,571.</p> <p>Mae canran y disgyblion sy'n mynychu Ysgol Talwrn o'r tu allan i ddalgylch Ysgol Talwrn wedi cynyddu o 45% ym mis Medi 2017 i 53% ym mis Medi 2018.</p>
<p>5. Mae'r adroddiad Estyn diweddar ar gyfer Ysgol Talwrn dan Bennaeth newydd yn dda – pam y byddech eisiau cau'r ysgol?</p>	<p>Yn ei grynodedd o'i ymateb i'r ymgynghoriad, dywedodd Estyn:</p> <p>"Mae Estyn o'r farn fod y cynnig yn debygol o gynnal safonau presennol addysg yn yr ardal o leiaf." Yn ogystal â hyn, roedd yr arolygiaeth o'r farn fod yr "awdurdod lleol wedi rhoi sail resymegol glir ar gyfer y manteision disgwylidig a fwriedir o</p>

	Crynodeb o Wrthwynebiadau	Ymateb y Cyngor i'r gwrthwynebiadau
		<p>gymharu â'r sefyllfa bresennol o ran cyllid, lleoedd dros ben, safonau disgyblion, ansawdd yr amgylchedd dysgu ac arweinyddiaeth a rheolaeth.</p> <p>Hefyd, mae'r cynigiwr yn esbonio'n briodol sut mae'r cynnig yn cydweddu â rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif yr awdurdod.</p> <p>Mae'r cynnig yn diffinio manteision disgwylidig y cynnig yn glir, ac mae'r rhain yn cysylltu'n briodol â'r diben datganedig a'r sail resymegol. Mae'r awdurdod lleol wedi darparu digon o dystiolaeth i ddangos bod y cynllun yn debygol o gynnal safon addysg yn yr ardal o leiaf."</p>
6.	<p>Heb gydymffurfio'n llawn ag adran 1.7 o Cod Trefniadaeth Ysgolion 2013 gan na gynhwyswyd unrhyw ddeunydd sy'n "adnabod yr effaith gyffredinol o gau ysgol ar y gymuned leol ...yn benodol mewn ardaloedd gwledig" yn yr ymgynghoriad.</p> <p>Yn ystod y cyfnod ymgynghori, methodd y Cyngor ag atodi un ai Aseiad Risg yr Iaith Gymraeg neu Aseiad Effaith ar y Gymuned fel rhan o'r pecyn ymgynghori.</p>	<p>Cyfeiria'r ddogfen ymgynghori (1 Mai – 18 Mehefin 2018) at ddatblygiadau tai, teithio a ffactorau daearyddol yn ogystal â'r effaith ar yr iaith Gymraeg.</p> <p>https://www.ynysmon.gov.uk/cy/Cymryd-rhan/Ymgynghoriadau-blaenorol/Ymgynghoriad-Ysgol-y-Graig-ac-Ysgol-Talwrn.aspx</p> <p>Noda'r Pwyllgor Sgriwrtini Corfforaethol ar 12 Mawrth 2018 bod "asesiad effaith wedi'i gynnal fel rhan o'r broses ymgynghori statudol. Aseswyd yr effaith bosib o gyflawni'r cynnig ar yr iaith Gymraeg, ar gydraddoldeb ac ar y gymuned."</p> <p>https://democratiaeth.ynysmon.gov.uk/documents/s12248/Moderneiddio%20Ysgolion%20Llangefni%20TERFYNOL.pdf?LLL=1</p> <p>Roedd yr asesiad effaith cyflawn (wedi'i ddyddio Ebrill 2018) ar gael gyda'r adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith wedi'i ddyddio 16 Gorffennaf 2018:</p> <p>https://democratiaeth.ynysmon.gov.uk/documents/s12710/Moderneiddio%20Ysgolion%20TERFYNOL.pdf?LLL=1</p>

	Crynodeb o Wrthwynebiadau	Ymateb y Cyngor i'r gwrthwynebiadau
7.	<p>Lle bo'r cynnig yn cynnwys cynyddu neu leihau'r capasiti, mae'n rhaid nodi'r nifer cyfredol o ddisgyblion a'r capasiti arfaethedig. Dim ond y capasiti terfynol a nodwyd ar y Rhybudd Statudol.</p>	<p>Mae'r rhybudd statudol yn nodi mai capasiti'r ysgol ehangedig fydd 480. Mae'r rhybudd yn ymgorffori adran 42 a 43 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Cymru 2013.</p> <p>Mae adran 43 yn cyfeirio at y cynigion i gau ysgol, sef Ysgol Talwrn yn yr achos hwn, felly nid yw'n ofyn dan y cod i nodi'r nifer cyfredol o ddisgyblion.</p>
8.	<p>Goblygiadau ar ddarpariaeth trafndiaeth o'r cartref i'r ysgol – ddim wedi'i nodi yn y rhybudd statudol.</p>	<p>Mae'r rhybudd statudol yn cyfeirio at bolisi trafndiaeth y Cyngor sydd ar gael ar :</p> <p>https://www.anglesey.gov.uk/documents/Dogfennau-Cy/Dysgu-gydol-oes/Teithio/Polisi-Cludiant-Ysgol-06-2017.pdf</p>
9.	<p>Trefniadau Trafndiaeth – dim cadarnhad bod y Cyngor am fod yn talu am drafndiaeth i ddisgyblion Talwrn sy'n byw llai na 2 filltir oddi wrth Ysgol y Graig.</p>	<p>Nodwyd y trefniadau trafndiaeth yn y ddogfen ymgynghori 1 Mai 2018 – 18 Mehefin 2018 fel a ganlyn:</p> <p>Mae'r ALI (Awdurdod Lleol) yn darparu trafndiaeth am ddim i ddisgyblion ysgol gynradd sy'n byw 2 filltir neu fwy oddi wrth yr ysgol sydd yn y dalgylch y maent yn byw ynddo.</p> <p>Mae'r un polisi hefyd yn nodi:</p> <p>“ni ddarperir trafndiaeth i ddisgyblion meithrin rhan amser” ac</p> <p>“Mae'r ALI yn darparu trafndiaeth ysgol am ddim i ddisgyblion dan 16 fel a ganlyn: a) I ddisgyblion nad ydynt yn gymwys am drafndiaeth... ond sy'n teithio i'r ysgol ar hyd llwybr a gaiff ei ystyried yn beryglus gan y Cyngor Sir.”</p>

	Crynodeb o Wrthwynebiadau	Ymateb y Cyngor i'r gwrthwynebiadau
10.	Ni chyflwynwyd y gost o brynu tir i rieni mewn cyfarfodydd ymgynghori.	Nid oedd y wybodaeth ar gael ar y pryd ,ac ni fyddai'n wybodaeth cyhoeddus ,oherwydd ei sensitifrwydd masnachol.
11.	Mae'r rhybudd yn anghyfreithlon – ac fe ddylech ei dynnu'n ôl.	Drwy drafodaeth â Swyddogion Llywodraeth Cymru, derbyniodd Swyddogion y Cyngor lythyr yn rhoi caniatâd i'r Cyngor ail-gyhoeddi'r rhybudd statudol i ddiben eglurder, a chytunwyd cyfnod newydd o amser. O ganlyniad, ymgwymerwyd â'r rhybudd statudol a gyhoeddwyd ar 14 Ionawr 2019 yn ôl y disgwyliadau, a cafodd ei wirio gan Swyddogion Cyfreithiol y Cyngor cyn ei gyhoeddi.
12.	Nid yw'r cynnig yn cyfeirio at y galw cynyddol am leoedd mewn ysgolion o ganlyniad i'r gyfradd enedigaethau gynyddol a chynigion am ddatblygiadau tai yn nyfodol ardal Llangefni	Cyfeiria'r ddogfen ymgynghori (1 Mai 2018 – 18 Mehefin 2018) at y galw am leoedd mewn ysgolion (tudalen 12), a cyfeiria atodiad 2 at ddatblygiadau tai yn yr ardal. https://www.ynysmon.gov.uk/cy/Cymryd-rhan/Ymgynghoriadau-blaenorol/Ymgynghoriad-Ysgol-y-Graig-ac-Ysgol-Talwrn.aspx
13.	Nid yw'r Cyngor wedi archwilio'n ddigonol i opsiynau amgen i gau Ysgol Talwrn megis uno ag ysgol o faint tebyg, neu ffederaleiddio ag ysgol arall.	Yn Atodiad 1 o'r ddogfen ymgynghori (1 Mai 2018-18 Mehefin 2018), ystyriwyd 21 o opsiynau ar gyfer yr ardal, gan gynnwys y canlynol mewn perthynas ag Ysgol Talwrn: https://www.anglesey.gov.uk/documents/Dogfennau-Cy/Cyngor/Ymgynghoriadau/2018/Talwrn/Dogfen-Ymgynghori-Statudol---Ardal-Llangefni.pdf

Crynodeb o Wrthwynebiadau	Ymateb y Cyngor i'r gwrthwynebiadau	
	<p>Syniad</p>	<p>Arsylwadau</p>
	<p>Cael Cyfnod Sylfaen y 6 ysgol yn Ysgol Talwrn.</p>	<p>Capasiti Ysgol Talwrn yw 49. Byddai angen adeilad i thua 410 o ddisgyblion ar gyfer disgyblion Cyfnod Sylfaen yr ardal yn unig.</p>
	<p>Credai rhai bod "tir ar gael i adeiladu ger neuadd dref Talwrn" a bod angen crynodeb o gostau caban (£250k).</p>	<p>Maint lleiafsymiol yr ysgol hon fyddai 150 sef maint Ysgol Rhyd y Llan, ac mae angen 5 erw ar gyfer yr ysgol. Yn ôl swyddogion Eiddo'r Cyngor, nid oes 5 erw ar gael yn y pentref.</p>
	<p>Gofynnwyd pam nad yw Ysgol Llanbedrgoch yn rhan o hyn.</p>	<p>Rhwng y ddwy ysgol (Llanbedrgoch a Thalwrn), byddai 70-80 o ddisgyblion yn yr ysgol, sy'n rhy fach i ddenu cyllid. Ni fyddai ffederaleiddio'r ddwy ysgol yn ymdrin â lleoedd gweigion na chyflwr yr adeiladau.</p>
	<p>"Os caeir Ysgol Talwrn, a ddylid gyrru'r disgyblion i Pentraeth?"</p>	<p>Nid oes lle yn Ysgol Pentraeth i ddisgyblion Ysgol Talwrn os caeir Ysgol Talwrn.</p>
<p>14. Methiant i gydymffurfio â Rheoliad 48, h.y. mae'r Cyngor wedi newid gyrrwr statudol allweddol hanner</p>	<p>Cafodd y rhybudd blaenorol a gyhoeddwyd ar 28 Tachwedd 2018 ei ddisodli gan y rhybudd a gyhoeddwyd ar 14 Ionawr 2019. Gweler pwynt 11.</p>	

Crynodeb o Wrthwynebiadau	Ymateb y Cyngor i'r gwrthwynebiadau
<p>ffordd drwy gyfnod rhybudd estynedig, ac wedi cyhoeddi rhybudd statudol newydd yn ffurfiol, cyn tynnu'r rhybudd statudol gwreiddiol yn ôl yn ffurfiol.</p>	
<p>15. Methiant i gydymffurfio ag Adran 49:</p> <p>Rhaid i wrthwynebiadau gael eu hanfon yn ysgrifenedig at y cynigydd cyn diwedd 28 o ddiwrnodau gan ddechrau ar y diwrnod y cafodd y cynigion eu cyhoeddi (y cyfnod gwrthwynebu).</p> <p>Daeth y cyfnod gwrthwynebu i ben ar ddydd Sul (10/2/19), pan nad oedd swyddfeydd y Cyngor yn agored ac nid oedd gwasanaethau post, felly rhoddwyd 27 diwrnod i wrthwynebwyr ymateb yn hytrach na 28 diwrnod.</p>	<p>Dywed y cod fod rhaid i wrthwynebiadau gael eu gwneud yn ysgrifenedig neu drwy e-bost o fewn 28 diwrnod i'r dyddiad a gyhoeddwyd y cynnig (y cyfnod gwrthwynebu).</p> <p>Nid yw'r cod yn cyfeirio at 28 diwrnod gwaith.</p> <p>Gallai gwrthwynebwyr yn yr achos hwn fod wedi e-bostio eu gwrthwynebiadau tan ddiwedd y cyfnod gwrthwynebu, neu ddanfon eu gwrthwynebiadau â llaw a'u postio drwy flwch post y Cyngor tan ddiwedd y cyfnod gwrthwynebu.</p>

	Crynodeb o Wrthwynebiadau	Ymateb y Cyngor i'r gwrthwynebiadau
16.	Methiant i gyhoeddi crynodeb o wrthwynebiadau yn dilyn y rhybudd statudol gwreiddiol wedi'i ddyddio 28/11/18.	Ni chyhoeddwyd crynodeb o wrthwynebiadau yn dilyn y rhybudd statudol gwreiddiol 28/11/18, gan fod y rhybudd wedi'i ail-gyhoeddi ar 14/1/19. Cyhoeddir gwrthwynebiadau i'r rhybudd statudol ynghyd ag ymateb y Cyngor erbyn 10 Mawrth 2019, a cânt eu hystyried gan Bwyllgor Gwaith y Cyngor fel rhan o'r broses benderfynu ddemocrataidd.
17.	Rhieni'n bryderus ynglŷn â'u plant yn gadael ysgol wledig i fynychu ysgol dref fawr ac yn methu ag ymdopi.	Rhoddir mesurau ar waith i sicrhau pontio esmwyth gan yr ysgol fawr, sef Ysgol y Graig yn yr achos hwn. Er enghraifft: Cynhelir ymweliadau i ddisgyblion o'r ysgol lai sef Ysgol Talwrn i Ysgol y Graig cyn y trosglwyddo, yn ogystal â digwyddiadau cymdeithasol i ddisgyblion a rhieni Ysgol Talwrn gael ymweld ag Ysgol y Graig.
18.	Staff Ysgol Talwrn yn codi pryderon ynglŷn â'u swyddi yn y dyfodol.	Cyfeirir at faterion staffio yn y ddogfen ymgynghori fel a ganlyn: Yn unol â gofynion statudol, pan ffurfir ysgol newydd, mae'n rhaid hysbysebu swydd y Pennaeth yn agored. Ni fyddai hyn yn berthnasol yn yr achos hwn. Ar gyfer gweddill y staff, cyngor yr Awdurdod i gyrff llywodraethu ysgolion neu i gyrff llywodraethu cysgodol ysgolion yw adleoli staff o'r ysgol(ion) sydd/a fydd yn cau i swyddi sy'n dod ar gael yn yr ysgol y mae'r plant yn symud iddi. Mewn sefyllfa lle gall ysgol gau, ymglymir proses diswyddo'r Awdurdod. Byddai Dogfen Ymgynghori Staffio yn cael ei pharatoi a byddai cyfarfodydd yn cael eu cynnal ag aelodau unigol o staff i ganfod a fyddent eisiau aros yn rhan o'r broses ai pheidio. Disgwylir i'r broses ddechrau o gwmpas 12/18 mis cyn dyddiad cau swyddogol yr ysgol – gwneir hyn i roi sicrwydd cynnar i staff ynglŷn â'u cyflogaeth ac i ganiatáu iddynt wneud cynlluniau ar gyfer y dyfodol.
19.	Anghytuno â'r costau atgyweirio a chynnal a chadw a gyhoeddwyd ar	Cyfrifwyd y costau atgyweirio a chynnal a chadw gan syrfewyr cymwysedig, fel y gwneir â holl gostau atgyweirio a chynnal a chadw ar draws holl asedau'r Cyngor.

Crynodeb o Wrthwynebiadau	Ymateb y Cyngor i'r gwrthwynebiadau
gyfer Ysgol Talwrn yn yr adroddiad ymgynghori.	
20. Dim eglurhad ynglŷn â'r Corff Llywodraethu ar gyfer yr Ysgol y Graig ehangedig. Pryder na fydd cynrychiolaeth o Ysgol Talwrn ar y bwrdd llywodraethu.	Bydd y Cyngor yn ystyried un ai sefydlu grŵp ymgysylltu rhanddeiliaid neu'n edrych ar gyfethol cynrychiolwyr o ardal Ysgol Talwrn ar Gorff Llywodraethu Ysgol y Graig.
21. Mae'r parcio yn Ysgol y Graig yn beryglus.	Bydd asesiad effaith traffig yn cael ei gynnal, a bydd yn ymdrin â'r broblem traffig a pharcio o gwmpas yr ysgol.
22. Byddai uno Ysgol Talwrn ag Ysgol Llanbedrgoch yn opsiwn gwell (dwu ysgol wledig yn uno â'i gilydd)	Rhng Ysgol Talwrn ac Ysgol Llanbedrgoch, byddai 70-80 o ddisgyblion (3-11 oed) yn yr ysgol – mae'r trefniant dal yn rhy fach o safbwynt cynaliadwyedd. Ni fyddai ffederaleiddio'r ddwy ysgol yn ymdrin â lleoedd gweigion na chyflwr yr adeiladau.
23. Yr effaith ar Eisteddfod Talwrn os yw'r ysgol yn cau.	Mae enghreifftiau yn bodoli lle mae'r gymuned yn parhau i ffynnu mewn pentrefi lle mae'r ysgol wedi cau. Mae Eisteddfodau'n parhau mewn pentrefi ym Môn lle nad oes ysgol e.e. Marianglas.